Ieders talent telt

Jaarverslag 2018

HUIS VAN DE TECHNIEK ZEELAND

Colofon
Tekst: Huis van de Techniek
Vormgeving: Huis van de Techniek

Terneuzen, mei 2019

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING **4**

2. BESTUURLIJKE TERUGBLIK **5**
2.1 SAMENSTELLING 5
2.1.1 INRICHTING VAN DE ORGANISATIE 6
2.1.2 KERNACTIVITEITEN 6
2.1.3 STRATEGISCHE DOELEN 8
2.1.4 FINANCIËN 9
2.2 MEDEWERKERS 9

3. FINANCIEEL RESUME **10**

4. TECHNIEKCIJFERS **11**
4.1 KEUZE VOOR TECHNIEK 11
4.2 MEISJES IN TECHNISCHE OPLEIDINGEN 12
4.3 DOORSTROOM 15
4.4 BEDRIJF+SCHOOL 16
4.5 TECHNIEKBUS 19
4.6 INFOGRAPHIC 20

5. PROMOTIE **22**
5.1 WEBSITES 22
5.2 HUIS VAN DE TECHNIEK IN DE MEDIA 24

6. TECHNIEKPACT ZEELAND **25**
6.1 SPEERPUNTEN 25
6.2 ONDERWIJS- & ARBEIDSMARKTMONITOR 26

7. NIEUWE UITDAGINGEN **27**

1. INLEIDING

Hierbij presenteren wij u het jaarverslag 2018 van Huis van de Techniek.

Vrijwel dagelijks ervaren wij dat de economie en de arbeidsmarkt de laatste jaren fors zijn gegroeid. De arbeidsmarkt kent grote spanningen om aan de steeds groeiende vraag naar bekwaam personeel te voldoen. Dat geldt niet alleen voor de technische sector. Gezien de demografische ontwikkelingen zal dit beeld zich niet snel wijzigen. Het belang om Zeeuwse jongeren een goede en brede oriëntatie te geven op de arbeidsmarkt wordt hiermee nóg relevanter. Bedrijven en organisaties zijn erbij gebaat wanneer jongeren op een goede manier gelegenheid krijgen hun talenten te ontdekken en ontwikkelen.

Initiatieven om jongeren ook kennis te laten maken met de kansen in de techniek in de meer theoretisch gerichte opleidingen (vmbo gl/tl, mavo, havo en vwo) zijn dan ook van groot belang. Met het project Hybride Techniekopleiders leveren medewerkers uit het bedrijfsleven een bijdrage aan het technisch onderwijs. Het belang hiervan is meer dan het - deels - opvullen van het docententekort. Deze hybride docenten zijn uitermate goed op de hoogte van de stand van zaken in de techniek en brengen daarmee hun kennis over op de ‘fulltime’ docenten.

Daarnaast lijken de andere speerpunten uit Techniekpact Zeeland effect te hebben:

- In Zeeland kozen afgelopen schooljaar - relatief gezien - weer meer leerlingen voor een technisch profiel/opleiding.
- Het aandeel van meisjes hierin is ook in dit verslagjaar met 1% toegenomen, waarmee de achterstand op het landelijk gemiddelde weer een stukje is ingelopen.

Bestuur en directie zijn gezamenlijk continu op zoek naar verbetering van de dienstverlening ten gunste van onze participanten, leerlingen en studenten. Legitimatie van ons beleid hierin moet breder gedragen worden; dat is een van de belangrijkste doelstellingen voor 2019. Vanzelfsprekend blijven continuering van de bestaande projecten en initiëren en ondersteunen van nieuwe projecten onze grootste prioriteit.

We hebben dit verslagjaar gekozen voor een andere opzet van ons jaarverslag; minder tekst en meer cijfers (feiten). We hopen u hiermee een scherper beeld te geven van de inspanningen en effecten die wij gezamenlijk realiseren ter stimulering van de technische arbeidsmarkt.

Namens het bestuur van Huis van de Techniek,

Roger van Beveren
Voorzitter bestuur Huis van de Techniek

2. BESTUURLIJKE TERUGBLIK

In 2018 zijn er bestuurlijke wijzigingen geweest bij Huis van de Techniek (HvdT). De wijzigingen waren zowel in de vertegenwoordiging in het bestuur als in de samenstelling van het Dagelijks Bestuur.

2.1 Samenstelling

Huis van de Techniek kent statutair een onafhankelijke voorzitter die afkomstig is uit het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven wordt verder vertegenwoordigd door vier personen. Daarbij wordt er gestreefd naar een regionale spreiding waarbij zowel het 'grote bedrijfsleven' als het mkb vertegenwoordigd is. Ook is het streven om de verschillende bedrijfssectoren een stem te geven in het bestuur.

De overheden blijven, zoals voorheen, vertegenwoordigd door drie wethouders uit drie verschillende regio's. Het onderwijs is binnen HvdT vertegenwoordigd door de gehele onderwijskolom: het primair-, secundair- en beroepsonderwijs (mbo en hbo) hebben hun stem in het bestuur. Het bestuur van HvdT was in het verslagjaar 2018 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Namens
Dhr. R. van Beveren*	Voorzitter	VNO-NCW Zeeland
Dhr. M. Nelen	Secretaris	mbo
Dhr. D. Alssema	Penningmeester	vzg – Oosterschelde regio
Mevr. P.A.F. Stoker**	Lid	vzg - Regio Zeeuws-Vlaanderen
Dhr. Chr. Dekker***	Lid	vzg - Regio Walcheren
Dhr. J. den Doelder	Lid	VNO-NCW Zeeland
Mevr. J.W. Hollestelle	Lid	VNO-NCW Zeeland
vacature	Lid	VNO-NCW Zeeland
vacature	Lid	VNO-NCW Zeeland
Dhr. A.P. de Buck****	Lid	hbo
Dhr. A. Vis	Lid	po
Dhr. K. Terlage	Lid	vo
Mevr. M. van Groeningen	Adviserend	Provincie Zeeland

2.1 Samenstelling bestuur Huis van de Techniek

* *De heer Haarmans is opgevolgd door dhr. R. Van Beveren.*

** *De heer Liefting is opgevolgd door mevrouw Stoker (als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen).*

*** *De heer Molenaar is opgevolgd door de heer Dekker (als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen).*

**** *De heer de Buck is per 1 januari 2019 afgetreden als bestuurslid; wordt opgevolgd door de heer J. Dane.*

De heer Hiel is in 2018 afgetreden als bestuurslid.

2.1.1 Inrichting van de organisatie

Bij de inrichting van de organisatie van HvdT is gekozen voor een slanke organisatie die gericht is op de kernfuncties: initiëren, coördineren, makelen en schakelen, adviseren, monitoren en aansturen van projecten. Daarnaast wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van kwaliteit en capaciteit bij de participerende organisaties. De organisatie is als volgt samengesteld:

Bestuur
HvdT kent een Algemeen Bestuur waarin vertegenwoordigers van de '3 O's' zitting hebben. Het Algemeen Bestuur komt normaliter twee keer per jaar bij elkaar. Daarnaast fungeert er een Dagelijks Bestuur wat ieder kwartaal bijeenkomt. De voorzitter heeft frequent overleg met de directie.

Directie
De kern van de directiefunctie laat zich als volgt kort samenvatten:

- De directie heeft inzicht en gezag in de regio en vormt het boegbeeld van HvdT;
- De directie is belast met de uitbouw van HvdT, de algemene leiding, de externe netwerken en de onder de vlag van HvdT uitgevoerde projecten;
- De directie is de spil tussen de interne organisatie, participanten en sponsoren, partners in projecten en leden van het Bestuur.

Administratief medewerker
Deze medewerker verricht naast administratieve taken ook ondersteunende taken voor de directie en lopende projecten.

Projectmanagers
De projecten van HvdT worden aangestuurd door projectmanagers. Hierbij wordt deels gebruik gemaakt van ingehuurde projectmanagers en deels van projectmanagement bij de participanten in projecten.

Participatie van instellingen, bedrijven en overheden
Buiten het bestuur om heeft HvdT goede contacten met Provincie Zeeland, de Zeeuwse onderwijsinstellingen en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven (VNO-NCW Zeeland), brancheorganisaties en provinciale netwerken), alsook met individuele bedrijven.
Jaarlijks wordt er een Participantenoverleg georganiseerd, waarbij de participanten worden geïnformeerd over de ontwikkelingen en samen discussiëren over het te voeren beleid.

2.1.2 Kernactiviteiten

HvdT is een onafhankelijke intermediaire organisatie die zich richt op het mede oplossen van de regionale knelpunten die bestaan tussen het technisch (beroeps) onderwijs en de arbeidsmarkt.

Hierbij behartigt zij de belangen van het onderwijs, het bedrijfsleven en de overheid in de provincie Zeeland.

HvdT staat inmiddels sterk in de markt en heeft een grote naamsbekendheid. Partijen weten het HvdT goed te vinden en sinds de oprichting (2015) zijn er veel initiatieven ontplooid. Jaarlijks worden door HvdT zo'n vijftien samenwerkingsprojecten met het onderwijs en het bedrijfsleven uitgevoerd en/of ondersteund. Het Zeeuws technisch onderwijs en bedrijfsleven zijn zich zeer bewust van de problematiek van het tekort aan instroom van potentiële technici en de noodzaak om gezamenlijk aan oplossingen te werken.

Projecten en activiteiten
In de afgelopen jaren hebben tal van activiteiten een positief effect gehad op het imago van techniek, zoals:

- Beroepenoriëntatie Techniek Zeeland (BTZ);
- Techniek Experience;
- Girlsday;
- GirlsFuture;
- Bedrijf+School (bedrijfsbezoeken met daaraan gekoppeld de Techniekbus en Techniek Ambassadeurs);
- College Tour Andre Kuipers.

Steeds meer jongeren ervaren dat techniek leuk is. De Zeeuwse kennisinfrastructuur is hierdoor duidelijk versterkt.

Techniekpact Zeeland
In opdracht van de Arbeidsmarktregio Zeeland is in 2017 het Techniekpact Zeeland ontwikkeld, in samenwerking met zestig vertegenwoordigers van de Zeeuwse arbeidsmarkt, onderwijs en overheden. HvdT vervult in het kader van Techniekpact Zeeland een aanjagende en monitorende functie.

Keuze voor techniek
Zeeuwse jongeren kiezen - relatief gezien - het vaakst voor technische profielen (ruim boven het landelijke gemiddelde) en opleidingen. De deelname van meisjes hierin is nog altijd lager dan het landelijk gemiddelde, maar deze achterstand wordt langzaam maar gestaag ingelopen.

Toekomst
Door de sterke Zeeuwse vergrijzing en ontgroening zal het tekort aan technisch personeel in de toekomst naar verwachting nog groter worden. Nu de economie weer gaat aantrekken, wordt dit tekort nog nijpender. Daardoor groeit de behoefte aan initiatieven en projecten die dit probleem aanpakken. Hiermee wordt ook de noodzaak van een organisatie die de verschillende initiatieven stroomlijnt en aan elkaar verbindt groter. HvdT wil deze rol verder uitbouwen. Bestuur en

directie hebben besloten om de activiteiten van HvdT ook na 2020 te continueren.

De drie omvangrijkste projecten in 2019 zijn:

1. Techniekpact Zeeland;
2. Sterk Techniek Onderwijs Zeeland;
3. Ontwikkelen en schrijven van businessplan 2021-2025.

1. Techniekpact Zeeland
Techniekpact Zeeland bevat vijf gezamenlijk benoemde speerpunten en twaalf ambities om de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verstevigen. Deze speerpunten en ambities omvatten de thema's Kiezen voor Techniek, Leren in Techniek en Werken in Techniek. HvdT rapporteert jaarlijks de voortgang aan het 3O-overleg en neemt sedert 2019 ook deel in dat overleg. Lees meer over Techniekpact Zeeland in hoofdstuk 6.

2. Sterk Techniek Onderwijs Zeeland (STOZ)
Per 2020 heeft de landelijke overheid een groot subsidiebedrag beschikbaar gesteld om het technisch vmbo-onderwijs te verstevigen. De visie en vraag van de regionale arbeidsmarkt spelen hierbij een leidende rol. Samenwerking met het bedrijfsleven en het middelbaar beroepsonderwijs vormt hierin een onmisbare component.

De gezamenlijke bestuurders van het Zeeuws Voortgezet Onderwijs hebben besloten tot het indienen (door de gekozen penvoerder) van één Zeeuws projectplan met daarin vijf Zeeuwse ambities en drie subregionale plannen. Deze subregionale plannen sluiten aan op de al lopende ontwikkelingen en dynamiek in de betreffende regio's. STOZ richt zowel op verbetering van de samenwerking met het (lokale) bedrijfsleven als het primair onderwijs (ten behoeve van stimulering van de instroom in het technisch vmbo).

HvdT heeft in deze plannen een ondersteunende, faciliterende en adviserende rol. Tevens zorgt zij als intermediair voor de contacten tussen het onderwijs en het bedrijfsleven.

3. Ontwikkelen en schrijven van businessplan 2021-2025
Het vigerende businessplan 2015-2020 loopt in 2020 af. Daarmee vervallen ook de meeste afspraken met de participanten van HvdT. Het bestuur heeft de directie opdracht gegeven voor de ontwikkeling van een businessplan 2021 – 2025 wat in december 2019 aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden. Gedurende 2020 zal er dan worden gewerkt aan het vastleggen van nieuwe afspraken met huidige en nieuwe participanten.

2.1.3 Strategische doelen

HvdT ontleent haar strategische doelen aan het Techniekpact Zeeland en het bijbehorende Activiteitenprogramma. Komende jaren zullen veel activiteiten eveneens in het teken staan van

Sterk Techniek Onderwijs Zeeland. Dit plan sluit in grote lijnen nauw aan op de doelen en activiteiten van Techniekpact Zeeland. Met het oog op het aflopen van het huidige businessplan, zal er ook - in afstemming met participanten en stakeholders - gewerkt worden aan plannen voor de periode 2021-2025.

2.1.4 Financiën

Eind 2018 bedroeg het netto jaarresultaat € 192.754. Dit resultaat is met name tot stand gekomen door de ontvangst van een grote bijdrage uit de resterende middelen van de (inmiddels) geliquideerde stichting STOeB. Deze middelen zijn als 'bestemmingsreserve' verdere realisatie van de speerpunten en doelstellingen van het Techniekpact Zeeland. Stichting Huis van de Techniek heeft in het boekjaar 2018 voldaan aan de regelgeving met betrekking tot beleggen en belenen. Het beleid voor 2019 wordt bepaald door de volgende factoren:

- Toegezegde en nog toe te kennen subsidies vanuit het bedrijfsleven, overheden en onderwijs van circa € 300.000.
- Toegezegde subsidie van de Provincie Zeeland van € 50.000.

Financiële middelen
Onverminderd is de noodzaak om brede steun te krijgen uit alle geledingen waar HvdT haar activiteiten voor verzorgd. Dit geldt zowel voor het benodigde draagvlak als voor de verwerving van financiële middelen.

Alhoewel er in Zeeland relatief veel jongeren hun neus steken in de keuken van het bedrijfsleven, streeft het bestuur ernaar dit nog meer te intensiveren. Met name de vele innovatieve, kennisintensieve bedrijven verdienen veel meer bekendheid onder de jongeren. Het beeld dat de provincie voor hoogopgeleiden geen (minder) kansen biedt, dient te worden bijgesteld. Het vormt een van de verklaringen voor het feit dat slechts een kwart van de jongeren die de provincie verlaten voor studie ook weer terugkeren.

Om dit te kunnen borgen zijn voldoende financiële middelen een absolute voorwaarde. Het vervoer vormt snel een drempel voor docenten om wel of niet met hun leerlingen op bedrijfsbezoek te gaan. De (financiële) borging van de activiteiten is een voortdurende zorg.

2.2 Medewerkers

Stichting Huis van de Techniek had in het kalenderjaar 2018 één medewerkster in dienst (mevr. A. Hazen, 0,9 fte). De directie bestond in 2018 uit 1,0 FTE (dhr. D. Schipper en dhr. J.P. Leenknegt).

Daarnaast waren in 2018 vier personen op freelancebasis (0,6 fte) betrokken. Hiermee bedroeg de totale personeelsinzet 2,5 fte.

3. FINANCIEEL RESUME

Het resultaat over 2018 valt hoger uit dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de bijdrage van de STOeB gelden die medio 2018 zijn ontvangen.

Voor de STOeB-bijdrage is bij de aanvraag een concept plan van aanpak gemaakt. Het dagelijks bestuur stelt voor dat deze bijdrage als bestemmingsreserve voor Techniekpact Zeeland opgenomen wordt in de administratie. Volgens de begroting is er - ook zonder de STOeB-middelen - sprake van een positieve toename van baten. Gezien de projectgerichte organisatie zijn hiermee ook de exploitatielasten hoger dan begroot, maar is er uiteindelijk toch sprake van een positief exploitatieresultaat.

4. TECHNIEKCIJFERS

In samenwerking met ZB Zeeuwse Bibliotheek en Planbureau is er een Zeeuwse Onderwijs- & Arbeidsmarktmonitor (Q&A-monitor) ontwikkeld die een doorkijk geeft op de huidige en toekomstige ontwikkelingen.

4.1 Keuze voor techniek

Ten opzichte van teldatum 1 oktober 2017 heeft 32% van de Zeeuwse leerlingen gekozen voor een technisch profiel (dit is 1% meer dan in 2017). Landelijk kiest 28% van de leerlingen voor techniek. Het totaalaantal leerlingen in het Zeeuwse vo, mbo en hbo is met ruim 400 afgenomen, waarvan de grootste daling binnen het vmbo en mbo. Landelijk daalt ook het aantal vmbo-leerlingen, maar het aantal mbo-studenten neemt juist toe. Op het vmbo en mbo is er nauwelijks verschil tussen Zeeland en Nederland, terwijl binnen het vwo in Zeeland juist minder leerlingen een technisch profiel kiezen dan landelijk.

De toename in Zeeuwse techniekleerlingen/-studenten is met name zichtbaar binnen het vmbo (van 14% in 2017 naar 19% in 2018). Ook landelijk is er een sterke toename van techniek-leerlingen in het vmbo. Bij havo, vwo, mbo en hbo is het percentage techniekleerlingen/-studenten nagenoeg gelijk gebleven, zowel in Zeeland als in Nederland.

In het vmbo is er een toename van 221 Zeeuwse leerlingen die gekozen hebben voor techniek. Deze toename is het gevolg van het feit dat er sinds 2018 - door DUO - ook in het vmbo-t een technische sector wordt onderscheiden (en daarvoor niet). Als vmbo-t buiten beschouwing wordt gelaten zien we in Zeeland geen verschil tussen 2017 en 2018. Landelijk is er een toename, maar niet bij meisjes.

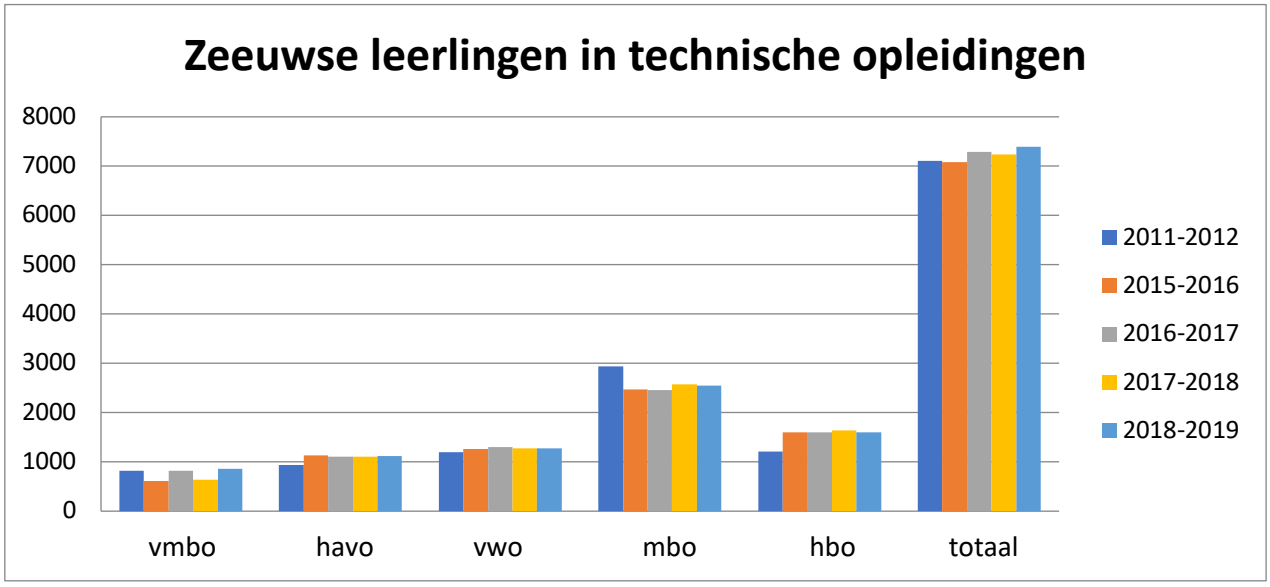

4.1 Aantal leerlingen binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau

Zeeland	Onderwijssoort	2011-2012	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
leerlingen in technische opleidingen	vmbo	824	617	814	634	855
	havo	935	1134	1105	1101	1117
	vwo	1198	1259	1305	1280	1273
	mbo	2943	2467	2460	2577	2550
	hbo	1212	1599	1598	1638	1597
	Totaal	**7112**	**7076**	**7282**	**7230**	**7392**

4.2 Aantal leerlingen binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)

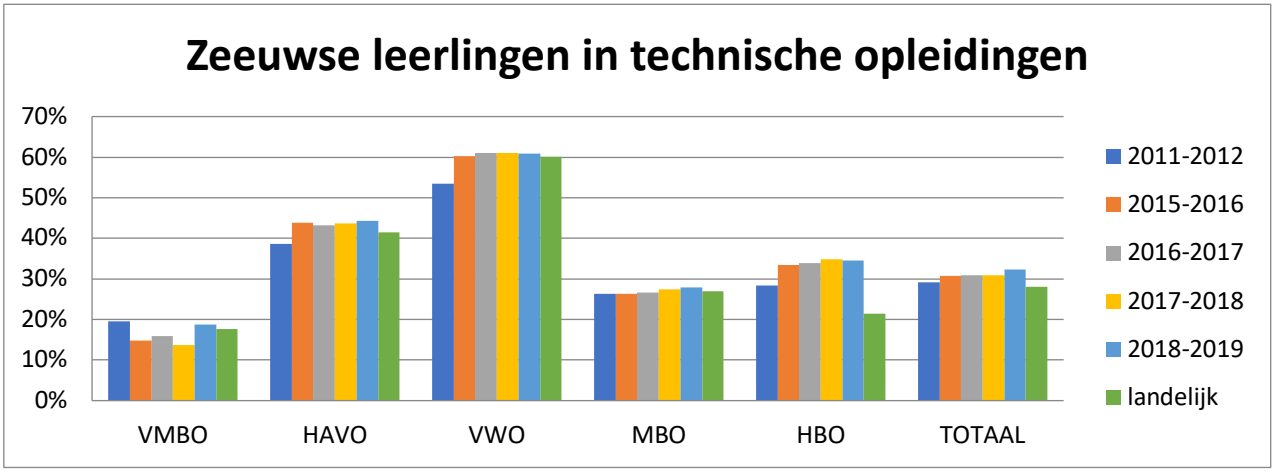

4.3 Percentage leerlingen binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)

Zeeland	Onderwijssoort	2011-2012	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	Landelijk
leerlingen in technische opleidingen	vmbo	19%	15%	16%	14%	19%	18%
	havo	39%	44%	43%	44%	44%	41%
	vwo	53%	60%	61%	61%	61%	60%
	mbo	26%	26%	27%	27%	28%	27%
	hbo	28%	33%	34%	35%	35%	21%
	Totaal	**29%**	**31%**	**31%**	**31%**	**32%**	**28%**

4.4 Percentage leerlingen binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)

4.2 Meisjes in technische opleidingen

In Zeeland kiezen steeds meer meisjes voor een technisch profiel/opleiding. Met name het vmbo en mbo blijven achter op Nederland, alhoewel het vmbo een inhaalslag maakt. Van de Zeeuwse techniekleerlingen/-studenten is 24% meisje. Dit is nog steeds minder dan in Nederland (30%). Maar wel één procent (122 meisjes) meer dan in 2017. Binnen het mbo wordt een deel hiervan verklaard doordat in Zeeland niet alle technische opleidingen worden aangeboden die (landelijk gezien) redelijk wat meisjes trekken.

Bijna 1.800 meisjes volgen in Zeeland een technisch profiel/opleiding, waarvan twee derde op havo-/vwo-niveau. In 2011 was dit bijna 1.300, wat betekent dat er in Zeeland 37% meer meisjes

met een technisch profiel/opleiding zijn ten opzichte van zeven jaar geleden (een stijging van 480 meisjes).

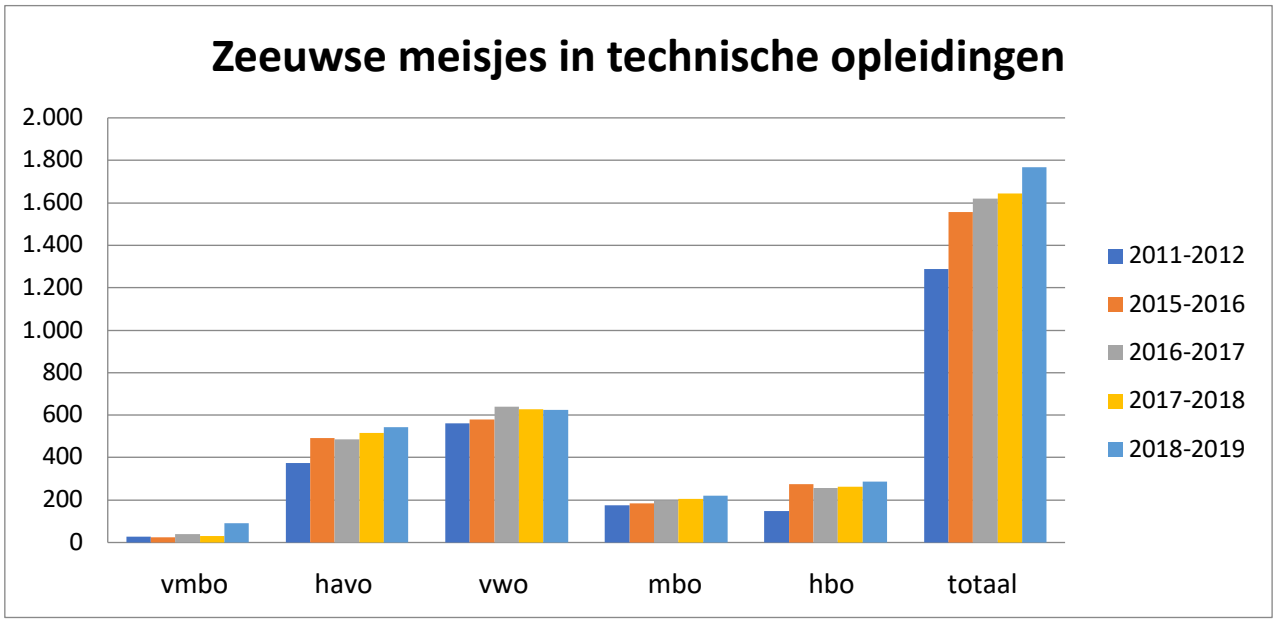

4.5 Aantal meisjes binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)

Zeeland	Onderwijssoort	2011-2012	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	Verschil t.o.v. 2011
Meisjes in technische opleidingen	vmbo	27	24	41	32	92	65
	havo	375	491	486	517	544	169
	vwo	561	580	639	627	624	63
	mbo	175	185	197	206	221	46
	hbo	149	275	256	262	286	137
	Totaal	**1.287**	**1.555**	**1.619**	**1.645**	**1.767**	**480**

4.6 Aantal meisjes binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)

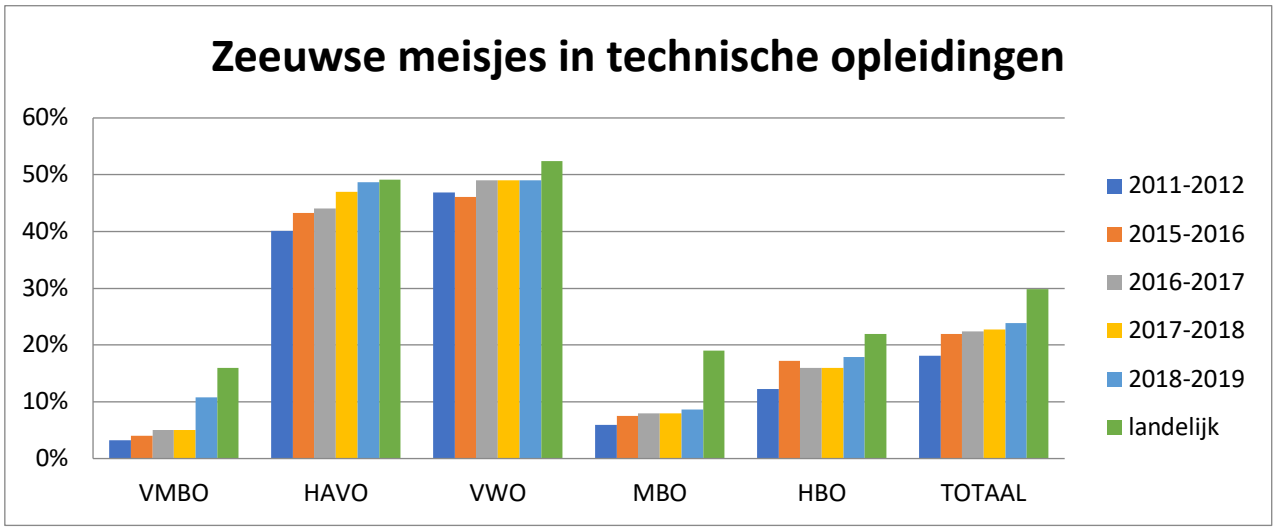

4.7 Percentage meisjes binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)

Zeeland	Onderwijssoort	2011-2012	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	Landelijk	Verschil t.o.v. 2011
Meisjes in technische opleidingen	vmbo	3%	4%	5%	5%	11%	16%	241%
	havo	40%	43%	44%	47%	49%	49%	45%
	vwo	47%	46%	49%	49%	49%	52%	11%
	mbo	6%	7%	8%	8%	9%	19%	26%
	hbo	12%	17%	16%	16%	18%	22%	92%
	Totaal	**18%**	**22%**	**22%**	**23%**	**24%**	**30%**	37%

4.8 Percentage meisjes binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)

4.3 Doorstroom

In de onderstaande tabel is de doorstroom vanuit het voortgezet onderwijs naar de beroepsopleidingen (mbo en hbo) opgenomen. Helaas is er geen informatie beschikbaar over het aantal Zeeuwse leerlingen dat kiest voor een hbo-opleiding buiten de provincie.

		Instroomjaar		
Zeeland	Onderwijssoort	**2016-2017**	**2017-2018**	**2018-2019**
mbo-studenten in techniekopleidingen ZW-Nederland (incl. Scalda)	vmbo > mbo	4103	4222	4177
Scalda: mbo-studenten in techniekopleidingen bij Scalda*	vmbo > mbo	2817	2916	2866
Zeeuwse mbo-studenten in techniekopleidingen buiten Zeeland (die Scalda ook biedt)	vmbo > mbo	909	926	933
Zeeuwse mbo-studenten buiten Zeeland in techniekopleidingen die Scalda niet biedt	vmbo > mbo	476	495	503
Zeeuwse mbo-studenten in techniekopleidingen buiten Zeeland (totaal)		1385	1421	1436
Zeeuwse leerlingen geslaagd met een profiel N&T/N&G	havo N&T / N&G	502	463	452
	vwo N&T / N&G	336	376	375
Instroom Zeeuwse leerlingen in techniekopleidingen HZ		495	525	465
hbo-studenten in techniekopleidingen HZ		1569	1599	1594
Instroom van mbo-studenten	mbo > HZ	84	82	57
Instroom van Scalda mbo-studenten	Scalda> HZ	67	56	38

4.9 Instroom Zeeuwse studenten naar mbo en hbo (bron: Scalda, HZ en ZB Planbureau)

** Er is een verschil tussen de cijfers afkomstig van Scalda en DUO; hiervoor is (nog) geen verklaring gevonden.*

4.4 Bedrijf+School

Om meer jongeren te interesseren voor techniek en het contact en de kennisuitwisseling tussen de scholen en het bedrijfsleven te versterken, heeft HvdT Bedrijf+School (B+S) geïnitieerd. Doelstelling van dit project is het tot stand brengen van meer en intensievere contacten tussen het Zeeuwse onderwijs en het (technische) bedrijfsleven. Daarnaast heeft B+S als doel om meer jongeren te interesseren voor technische opleidingen en beroepen door het aanbieden van gastlessen, bedrijfsbezoeken, technische opdrachten, docent- en snuffelstages. In 2018 vonden via B+S 650 activiteiten plaats voor 16.800 leerlingen.

De website van B+S bestaat uit een database met Zeeuwse bedrijven en organisaties die op het gebied van techniek gastlessen, bedrijfsbezoeken, snuffelstages en docentstages verzorgen voor alle Zeeuwse scholen (van basisonderwijs tot hbo) en technische werkopdrachten aanbieden aan studenten. Voor het vervoer naar de bedrijfsbezoeken kunnen scholen gebruikmaken van de Techniekbus.

Deelnemende bedrijven

De deelnemende bedrijven van Bedrijf+School zijn als volgt verspreid over de regio's. In 2018 staan 107 Vlaamse bedrijven in de database van Bedrijf+School.

Regio		Aantal deelnemende bedrijven				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal deelnemers	**290**	**287**	**288**	**289**	**292**	**290**
Zeeuws-Vlaanderen	27%	28%	27%	27%	27%	27%
Walcheren	25%	25%	26%	25%	25%	26%
De Bevelanden	32%	31%	32%	33%	33%	33%
Schouwen-Duiveland & Tholen	16%	16%	15%	15%	15%	14%
TOTAAL	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

4.10 Aantal Zeeuwse deelnemers aan Bedrijf+School

Deelnemers Bedrijf+School	Deelnemers Zeeland	Deelnemers Vlaanderen
2013	290	-
2014	287	108
2015	288	109
2016	289	110
2017	292	108
2018	290	107

4.11 Aantal deelnemers aan Bedrijf+School in Zeeland en Vlaanderen

Activiteiten

Omdat scholen en bedrijven onderling contact met elkaar hebben, wordt het aantal activiteiten niet automatisch geregistreerd via Bedrijf+School. Er is een inschatting gemaakt van het aantal activiteiten in 2018 op basis van het aantal keren dat de Techniekbus is ingezet voor een bedrijfsbezoek en de resultaten van de jaarlijkse evaluatie (uitgevoerd onder de bedrijven en scholen begin 2019).

De respons onder de bedrijven daalt al jaren en was bij de laatste evaluatie 24%. De respons onder de scholen is net als in begin 2018 14%. Van beide zijden een lage respons dus, met name van de scholen.

	Aantal bedrijven dat deze activiteit voor deze onderwijssoort wil verzorgen					
	Activiteiten					
Onderwijssoort	Gastles	Bedrijfsbezoek	Docentstage	Technische	Snuffelstage	TOTAAL
Basisonderwijs*	33	64				97
Algemeen Secundair onderwijs*	42	73	34	58	31	238
Technische en beroeps-gerichte opleidingen*	120	231	158	108	132	749
Hoger technisch en beroepsgericht onderwijs*	70	117	6	102		295

4.12 Aantal bedrijven dat activiteiten organiseert

** Basisonderwijs; vooral de groepen 7 en 8. Algemeen Secundair onderwijs; opleidingen uit havo/vwo en Technasium. Technische en beroepsgerichte opleidingen; vmbo en mbo. Hoger technisch en beroepsgericht onderwijs; hbo en wo.*

Bekendheid B+S en Techniek Ambassadeurs

Van de leerkrachten/docenten is 68% bekend met Bedrijf+School. Dat is lager in vergelijking met voorgaande jaren. De bekendheid van de Techniek Ambassadeurs is wel gegroeid, dit percentage is nu 56%. Van de scholen is 64% bekend met GirlsFuture.

Aantal activiteiten

Opvallend is dat in 2018 veel minder gastlessen zijn gegeven dan de jaren ervoor en meer snuffelstages zijn gevolgd. Bij de andere activiteiten is het aantal hetzelfde.

Inschatting van het aantal activiteiten								
Activiteit*	2015		2016		2017		2018	
	Aantal activiteiten	Aantal leerlingen	Aantal activiteiten	Aantal leerlingen	Aantal activiteiten	Aantal leerlingen	Aantal activiteiten	Aantal leerlingen
Bedrijfsbezoeken	400	14.000	350	8.500	450	11.000	450	10.800
Gastlessen	200	5.000	300	7.500	350	8.500	150	4000
Snuffelstages		1.000		750		500		1000
Docentstages	10		10		10		10	
Technasium-techniek-opdracht	100	2.500	80	2.000	40	1.000	40	1000
Totaal	**700**	**22.500**	**740**	**18.750**	**850**	**21.000**	**650**	**16.800**

4.13 Het aantal activiteiten en het aantal leerlingen dat deelnam aan de activiteiten
Het aantal activiteiten is ingeschat aan de hand van het respons van de evaluatie en teruggerekend naar de gehele doelgroep.

Mate van tevredenheid

Als het gaat om de tevredenheid over de activiteiten, zijn scholen positiever over de activiteiten dan bedrijven.

	Positief		Gemengd		Negatief		Totaal	
Activiteit	Bedrijven	Scholen	Bedrijven	Scholen	Bedrijven	Scholen	Bedrijven	Scholen
Gastles	74%	88%	21%	6%	5%	6%	100%	100%
Bedrijfsbezoek	83%	100%	14%		3%		100%	100%
Snuffelstage	80%	89%	20%	11%	0%	0%	100%	100%
Docentstage	67%		33%		0%		100%	
Techniekopdracht	80%	67%	20%	33%	0%	0%	100%	100%

4.14 Tevredenheid van scholen en bedrijven over de georganiseerde activiteiten

Als scholen minder tevreden zijn, komt dit omdat bedrijven/Techniek Ambassadeurs niet of moeilijk te bereiken zijn en ‘bedrijfspresentaties’ worden gegeven die niet interessant zijn voor leerlingen. Bij bedrijven ligt een eventuele ontevredenheid aan ongeïnteresseerde leerlingen, weinig initiatief vanuit de scholen, weinig betrokkenheid van de docenten, technische opdrachten die te moeilijk blijken te zijn voor de leerlingen, lastig een goede invulling te geven aan de activiteit en niet echt inzicht in wat het oplevert.

4.5 Techniekbus

In 2018 zijn er 10.875 leerlingen vervoerd met de Techniekbus van school naar een bedrijf. Omdat er dertig meer ritten plaatsvonden, zijn er dit jaar zo'n 1.000 leerlingen meer vervoerd ten opzichte van 2017.

Onderwijs	2013	2014	2015	2016	2017	2018
po + sbo	74	57	141	64	78	73
mbo	60	41	42	48	32	36
vmbo	111	80	71	75	75	86
havo/vwo	77	77	84	78	68	82
hbo	13	16	17	23	22	18
wo	2	6	3	2	5	16
Totaal aantal ritten	**337**	**277**	**358**	**290**	**280**	**311**

4.15 Aantal ritten met de Techniekbus

Onderwijs	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018 tov 2017
po + sbo	2.818	2.196	5.390	2.524	2.759	2.660	96%
mbo	4.343	3.068	2.397	2.530	2.463	1.244	51%
vmbo	2.777	2.548	3.294	2.523	2.569	2.943	115%
havo/vwo	1.408	1.176	1.589	1.695	1.022	2.988	292%
hbo	581	605	992	984	920	641	70%
wo	32	184	84	34	118	399	338%
Totaal aantal leerlingen	**11.959**	**9.777**	**13.746**	**10.290**	**9.851**	**10.875**	**110%**

4.16 Aantal leerlingen dat is vervoerd met de Techniekbus

4.6 Infographic

Huis van de Techniek

Het jaar 2018 in beeld

HUIS VAN DE TECHNIEK ZEELAND

Keuze voor wetenschap en techniek in Zeeland

Het percentage leerlingen dat kiest voor een technisch profiel of opleiding

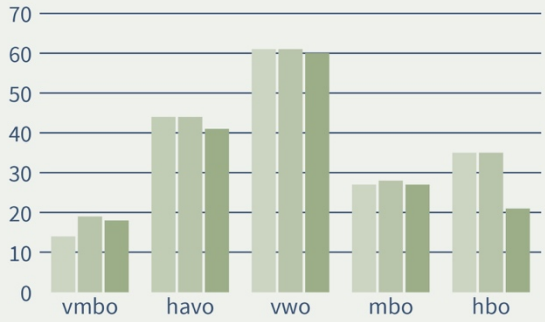

In Zeeland wordt nog steeds meer voor techniek gekozen dan in Nederland.

Het percentage meisjes dat kiest voor een technisch profiel of opleiding

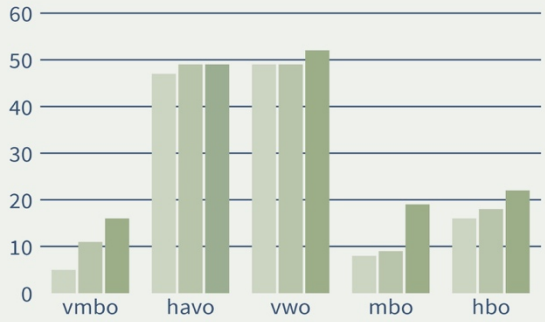

In Zeeland kiezen steeds meer meisjes voor een technisch profiel/ opleiding.

Trendontwikkeling

Totaal percentage leerlingen

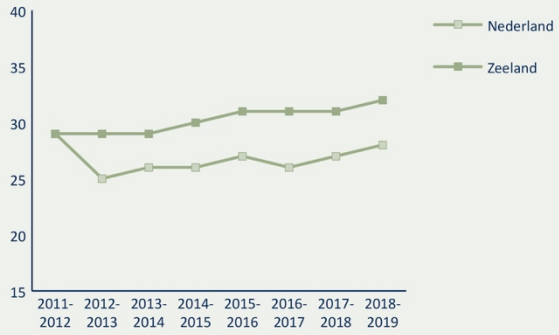

Totaal percentage meisjes

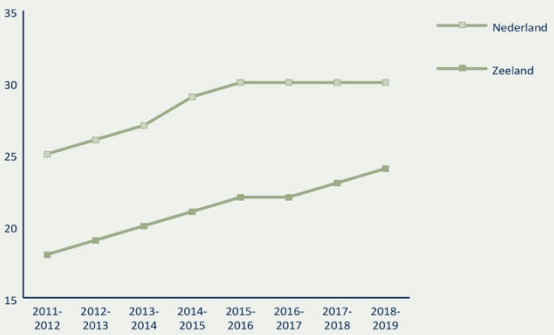

Bekijk het uitgebreide overzicht van techniekcijfers op www.huisvandetechniek.nl.

Bron: DUO / ZB Planbureau

Bekijk het gehele jaarverslag over 2018 op **www.huisvandetechniek.nl**

Projecten

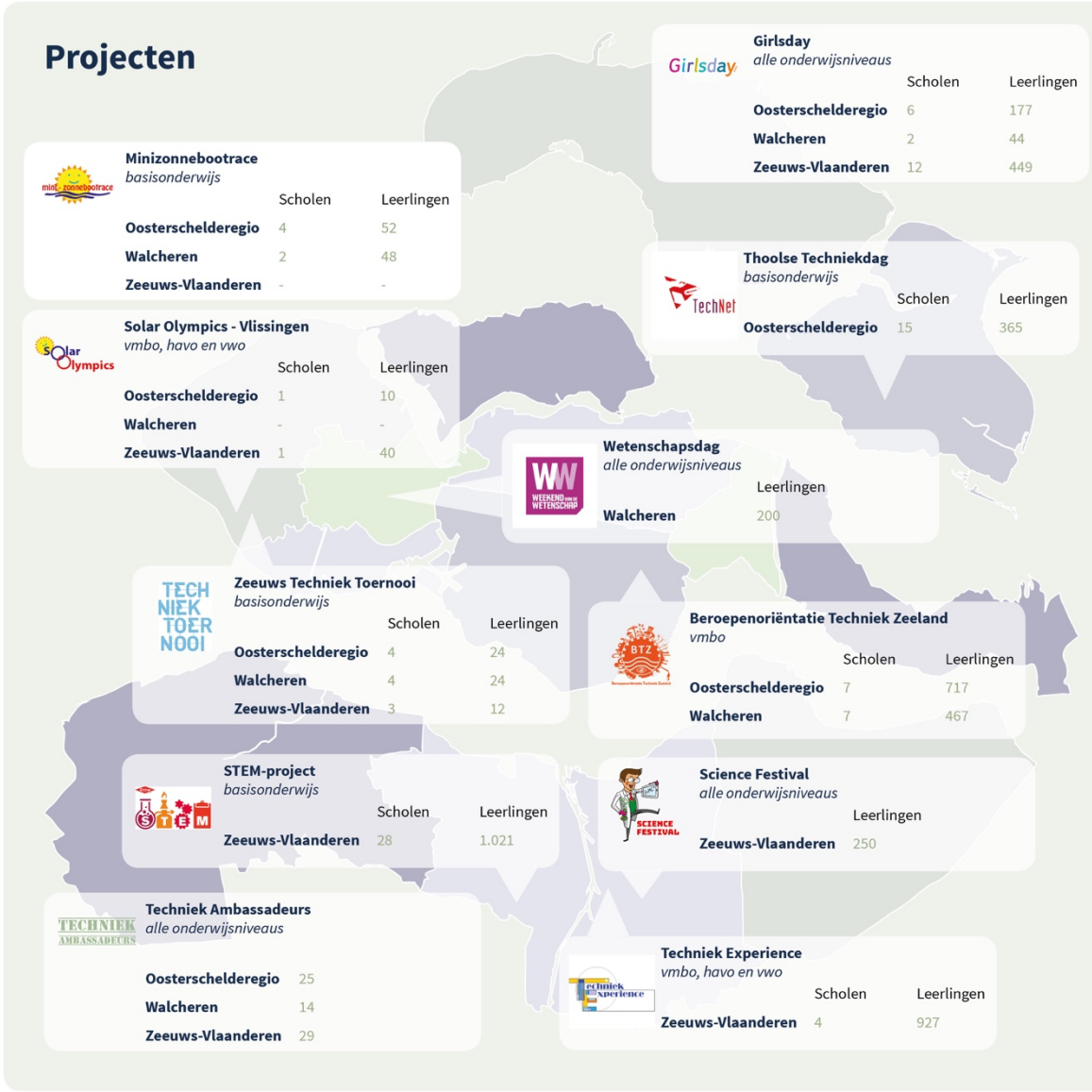

Minizonnebootrace
basisonderwijs

	Scholen	Leerlingen
Oosterschelderegio	4	52
Walcheren	2	48
Zeeuws-Vlaanderen	-	-

Solar Olympics - Vlissingen
vmbo, havo en vwo

	Scholen	Leerlingen
Oosterschelderegio	1	10
Walcheren	-	-
Zeeuws-Vlaanderen	1	40

Girlsday
alle onderwijsniveaus

	Scholen	Leerlingen
Oosterschelderegio	6	177
Walcheren	2	44
Zeeuws-Vlaanderen	12	449

Thoolse Techniekdag
basisonderwijs

	Scholen	Leerlingen
Oosterschelderegio	15	365

Wetenschapsdag
alle onderwijsniveaus

	Leerlingen
Walcheren	200

Zeeuws Techniek Toernooi
basisonderwijs

	Scholen	Leerlingen
Oosterschelderegio	4	24
Walcheren	4	24
Zeeuws-Vlaanderen	3	12

Beroepenoriëntatie Techniek Zeeland
vmbo

	Scholen	Leerlingen
Oosterschelderegio	7	717
Walcheren	7	467

STEM-project
basisonderwijs

	Scholen	Leerlingen
Zeeuws-Vlaanderen	28	1.021

Science Festival
alle onderwijsniveaus

	Leerlingen
Zeeuws-Vlaanderen	250

Techniek Ambassadeurs
alle onderwijsniveaus

Oosterschelderegio	25
Walcheren	14
Zeeuws-Vlaanderen	29

Techniek Experience
vmbo, havo en vwo

	Scholen	Leerlingen
Zeeuws-Vlaanderen	4	927

Bedrijfsbezoeken

Aantal vervoerde leerlingen

Oosterschelderegio	2.844
Walcheren	3.647
Zeeuws-Vlaanderen	4.384

Aantal ritten

Oosterschelderegio	87
Walcheren	46
Zeeuws-Vlaanderen	117
Overig	61

Aantal deelnemende bedrijven

Oosterschelderegio	137
Walcheren	74
Zeeuws-Vlaanderen	79

Bekijk het gehele jaarverslag over 2018 op **www.huisvandetechniek.nl**

5. PROMOTIE

5.1 Websites

Huis van de Techniek beschikt over een corporate website en negen projectwebsites.

Corporate website

De corporate website biedt bezoekers informatie over de werkzaamheden en activiteiten van Huis van de Techniek. Daarnaast beschikt de site over relevante publicaties en een Techniekkalender met een overzicht van aankomende Techniekactiviteiten in Zeeland.

Projectwebsites

Negen projecten beschikken over een eigen website. Met deze websites communiceert Huis van de Techniek directer naar onderwijsinstellingen en jongeren. Ook kunnen scholen via deze sites projectinformatie bekijken en zich aanmelden voor het betreffende project. Hieronder vindt u een overzicht van de projectwebsites.

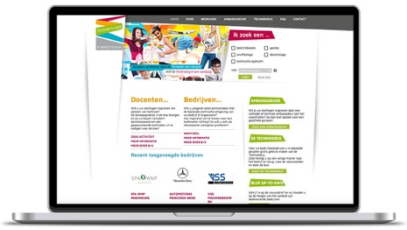

Bedrijf+School
www.bedrijfplusschool.eu

Beroepenoriëntatie Techniek Zeland
www.btz-zeeland.nl

GirlsFuture
www.girlsfuture.nl

Minizonnebootrace
www.minizonnebootrace.nl

Ontdekkasteel
www.ontdekkasteel.nl

Solar Olympics
www.solar-olympics.nl

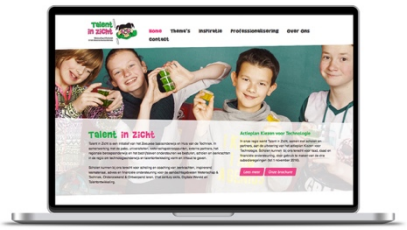

Talent in Zicht
www.talentinzicht.eu

Techniek Ambassadeurs
www.techniekambassadeurs.nl

Zeeuwse Havens
www.zeeuwse-havens.nl

Monitoring

Alle websites van HvdT zijn continu in ontwikkeling om zo beter aan te sluiten op de wensen en behoeften van bezoekers. Om dit inzichtelijk te krijgen maakt HvdT gebruik van Google Analytics, waarmee zij een beeld krijgt over de bezoekersaantallen, herkomst van bezoekers en de pagina's die zij op betreffende website bezoeken.

Website	Unieke bezoekers 2018	Unieke bezoekers 2017	Aantal bezoeken 2018	Aantal bezoeken 2017	Pagina weergaven * 2018	Pagina weergaven * 2017
Huisvandetechniek.nl	4.033	1.002	5.117	1.196	10.262	2.356
Bedrijfplusschool.eu	2.269	-	2.850	-	12.710	-
Girlsfuture.nl	926	494	1.150	607	2.752	1.679
Minizonnebootrace.nl	366	309	474	407	1.001	1.061
Solar-olympics.nl	379	218	486	276	1.113	652
Zeeuwse-havens.nl	88	103	100	130	170	246
BTZ-Zeeland.nl	1.151	1.755	1.482	2.270	6.458	9.524
Techniekambassasdeurs-zeeland.nl	916	879	1.011	1.042	1.937	2.358
Talentinzicht.nl	2.641	-	2.946	-	6.375	-
Ontdekkasteel.nl	1.932	-	2.457	-	6.798	-

5.1 Statistieken websites Huis van de Techniek

** Het totaalaantal bekeken pagina's binnen de website door de eerdergenoemde bezoekers.*

Van Talent in Zicht, Ontdekkasteel en Bedrijf+School zijn geen cijfers beschikbaar over 2017, omdat deze sites sinds januari 2018 worden gemonitord. Opvallend is dat veel websites gestegen zijn in unieke bezoekers, aantal bezoeken en pagina-weergaven. Uitzondering hierop is de

website van het project Zeeuwse Havens die een daling kent. Dit is te verklaren doordat in 2018 het project niet heeft plaatsgevonden.

5.2 Huis van de Techniek in de media

Regelmatig zoekt HvdT contact met landelijke en regionale media om activiteiten of diensten te promoten. Dit gebeurt in de vorm van het versturen van persberichten, persoonlijke contact met de redactie en verslaggevers uitnodigen om aanwezig te zijn bij een activiteit. Een selectie van berichtgeving in de media in 2018:

Datum: 22 januari 2018
Medium: Schelde Express
Onderwerp:
Techniek Experience - bedrijven investeren in jongeren

Datum: 6 april 2018
Medium: Provinciale Zeeuwse Courant
Onderwerp: Techniekprijs voor scholen Oostburg en IJzendijke

Datum: 9 april 2018
Medium: Provinciale Zeeuwse Courant
Onderwerp: Meisjes bezoeken 29 bedrijven tijdens Girlsday

Datum: 12 april 2018
Medium: Provinciale Zeeuwse Courant
Onderwerp: Roze schoen, maar wel met stalen neuzen

Datum: 13 april 2018
Medium: Provinciale Zeeuwse Courant
Onderwerp: Technische klusjes op Girlsday

Datum: 17 april 2018
Medium: Schelde Express
Onderwerp: Girlsday 2018 - 694 leerlingen op bezoek in het bedrijfsleven

Datum: 1 oktober 2018
Medium: Schelde Express
Onderwerp: Science Festival - weekend van de wetenschap

Datum: 6 oktober 2018
Medium: Omroep Zeeland
Onderwerp: Science Festival zoekt jonge wetenschappers en technici

Datum: 6 oktober 2018
Medium: Provinciale Zeeuwse Courant
Onderwerp: Lynn leert op Science Festival lengte van eeuwenoude mensen meten

Datum: 9 oktober 2018
Medium: Omroep Zeeland
Onderwerp: Technische vakmensen zelf voor de klas

6. TECHNIEKPACT ZEELAND

De komende jaren groeit het tekort aan technische professionals op de Zeeuwse arbeidsmarkt. Hoe zorg je er dan voor dat er in de provincie voldoende gekwalificeerde technici blijven? Op deze vraagt geeft het Techniekpact Zeeland antwoord.

Het Techniekpact Zeeland is een plan van aanpak waarin betrokkenen uit het Zeeuwse onderwijs, bedrijfsleven en overheden gezamenlijk ideeën hebben vastgelegd om aan de vraag naar adequaat opgeleid technisch personeel te kunnen (blijven) voldoen.

In samenwerking met verschillende partijen en in opdracht van het Zeeuws 3O-overleg, heeft HvdT het pact opgesteld. Zestig vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen, bedrijven en overheden kwamen bij elkaar in verschillende bijeenkomsten. Na drie mono-sectorale bijeenkomsten (voor het eerst in de Zeeuwse geschiedenis was de volledige onderwijskolom - van docentenopleidingen tot en met het wo vertegenwoordigd) zijn in de vierde sessie de speerpunten en ambities benoemd voor het Zeeuwse Techniekpact, die (net als het nationaal Techniekpact) verdeeld is in kiezen, leren en werken in techniek.

6.1 Speerpunten

De twaalf doelstellingen van het Nationaal Techniekpact zijn vertaald naar een Zeeuwse Ambitie per doelstelling. Deze ambities zijn voorzien van activiteiten die nodig zijn om de ambitie te realiseren. Door de deelnemers aan de werkconferentie zijn de volgende vijf ambities tot speerpunten benoemd:

1. Leren in techniek

Kwalitatieve en kwantitatieve afstemming van het aanbod voortgezet- en beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt is binnen de context van Zeeland optimaal en wordt regelmatig bijgesteld op de actualiteit.

2. Leren in techniek

Voor de sector zijn voldoende en adequaat getrainde opleiders beschikbaar. Hier wordt middels het project Hybride Techniekopleiders aan gewerkt. Uit de eerste evaluaties blijkt dat zowel het onderwijs als het bedrijfsleven positief reageren op dit initiatief.

3. Werken in techniek

Samenwerking tussen regionale en sectorale netwerken wordt verder gestimuleerd en zorgt voor toename van de instroom voor de technische sector en vergroot daarmee het arbeidspotentieel.

4. Kiezen voor techniek

- Het aantal leerlingen dat in Zeeland kiest voor een beroepsopleiding in de technische sector neemt toe van 28 % naar 35 % in 2020.
- Deelname van meisjes bij deze opleidingen stijgt van 22 % naar 30 % in 2020.
- Iedere Zeeuwse regio heeft een school met een vmbo-afdeling g/t/mavo met een technisch profiel.
- Iedere Zeeuwse regio heeft een school met een havo-/vwo-afdeling met een technisch profiel.

In het project Techniek Innovatienetwerk Zeeland werken de vo-scholen (Walcheren/ Oosterschelderegio) aan de ontwikkeling van een technisch profiel voor de theoretisch gerichte leerwegen (vmbo gl/tl en mavo).

5. Werken in techniek

Duurzame inzetbaarheid is integraal onderdeel van het beleid van het bedrijfsleven; Intersectorale mobiliteit is in Zeeland een krachtig instrument in het kader van behoud van technisch talent.

'De "gap" tussen onderwijs en bedrijfsleven groeit. Het bedrijfsleven ontwikkelt zich sneller dan het onderwijs."

Bron: Techniekpact Zeeland, februari 2017

6.2 Onderwijs- & Arbeidsmarktmonitor

In samenwerking met ZB Zeeuwse Bibliotheek en Planbureau is er een Zeeuwse Onderwijs- & Arbeidsmarktmonitor (Q&A-monitor) ontwikkeld die een doorkijk moet geven op de huidige en toekomstige ontwikkelingen. Hoeveel leerlingen volgen het onderwijs? Welke profielen worden er gekozen? Hoeveel meisjes kiezen voor bèta? Dit zijn voorbeeldvragen waarop de O&A-monitor antwoord moet geven. De monitor geeft tevens een beeld van de effecten die de activiteiten van Huis van de Techniek en Techniekpact Zeeland.

7. NIEUWE UITDAGINGEN

Een van de knelpunten van de huidige arbeidsmarkt is dat jongeren na hun studie niet meer terugkeren Zeeland. Veelal vanuit het beeld dat de Zeeuwse werkgevers hen 'weinig of geen perspectief' bieden. 'Onbekend maakt onbemind' is onverminderd van toepassing en urgent. Jongeren zijn zich niet bewust van de innovatiekracht van Zeeuwse bedrijven, de internationale markt waarin de bedrijven opereren en de uitdagingen.

Innovatieve karakter

HvdT zoekt naar mogelijkheden om het innovatieve karakter en uitdagende werk op een internationale markt beter te tonen aan jongeren. Niet alleen aan de jongeren, maar ook (juist) aan hun docenten. Het onderwijs heeft een grote rol te vervullen bij het leefbaar houden van onze provincie.

Uitdaging

Keer op keer blijkt bij jongeren het beeld te leven dat er in 'hun provincie' geen uitdagende, innovatieve en hightech-functies bestaan en kijken zij - om verschillende redenen - naar een dubbel bestaan buiten de provincie. De netwerken die - als ambitie vanuit het Techniekpact - gecreëerd worden brengen de leerlingen dichter bij het regionale en lokale bedrijfsleven.

Ondersteuning

Ondersteuning van het primair onderwijs bij de invoering van wetenschap & techniek in het curriculum is komende periode een belangrijk aandachtspunt. Hetzelfde geldt voor de doorontwikkeling van loopbaanoriëntatie in het voortgezet onderwijs.

Initiatieven

Onderzocht wordt of het haalbaar is een initiatief te ontwikkelen specifiek gericht op de leerlingen van havo/vwo. Voor de 'bèta-mavo' wordt onderzocht of het (financieel) mogelijk is jaarlijks een goed onderwijskundig project aan te bieden, waaraan alle bèta-leerlingen (mavo) deel kunnen nemen.

In het regeerakkoord is opgenomen dat tussen 2020 en 2024 jaarlijks 100 miljoen euro beschikbaar is voor de versterking van het technisch vmbo. Voorwaarde om hiervoor in aanmerking te komen is dat er een regionaal (provinciaal) plan ligt, gebaseerd op een gedeelde regiovisie. Daarnaast dient er een samenwerking te zijn tussen het regionale mbo-onderwijs en het bedrijfsleven.

HvdT coördineert bovenstaande projecten in samenwerking met de betreffende penvoerder(s).

Jaarverslag 2018

Gepubliceerd in

mei 2019

Samengesteld door

Dick Schipper

Jean Paul Leenknegt

Angelique Hazen

Paulien van 't Westeinde

Mary Remijnse

Bianca van de Ketterij

Huis van de Techniek

Bezoekadres
Zeelandlaan 2
4538 CA Terneuzen

Postadres
Postbus 485
4530 AL Terneuzen

T 0115 - 72 49 93
E info@huisvandetechniek.nl
www.huisvandetechniek.nl

HUIS VAN DE TECHNIEK ZEELAND